

Srpsko biološko društvo

DRUGI KONGRES BIOLOGA SRBIJE

*osnovna i primenjena istraživanja
metodika nastave*

KNJIGA SAŽETAKA

**Kladovo, Srbija
25–30.09.2018.**

www.serbiosoc.org.rs

Srpsko biološko društvo

DRUGI KONGRES BIOLOGA SRBIJE

*osnovna i primenjena istraživanja
metodika nastave*

KNJIGA SAŽETAKA

**Kladovo, Srbija
25–30.09.2018.
www.serbiosoc.org.rs**

Izdavač:

Srpsko biološko društvo, Beograd, 2018.

Za izdavača:

dr Jelena Knežević-Vukčević

Urednici:

dr Miroslav Živić

dr Branka Petković

Tehnički urednici:

dr Branka Petković

dr Miroslav Živić

Štampa:

Štamparija Atlantis, Niš

Tiraž: 300

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд
57(048)

371.3::57(048)

КОНГРЕС биолога Србије (2 ; 2018 ; Кладово)

Osnovna i primenjena istraživanja, metodika nastave : knjiga sažetaka /

Drugi kongres biologa Srbije, Kladovo, Srbija 25-30.09.2018. ; [urednici

Miroslav Živić, Branka Petković]. - Beograd : Srpsko biološko društvo, 2018

(Niš : Štamparija Atlantis). - 325 str. ; 24 cm

Apstrakti na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 300. - Registar.

ISBN 978-86-81413-08-1

a) Биологија - Апстрактни b) Биологија - Настава - Методика - Апстрактни

COBISS.SR-ID 267655948

ORGANIZACIONI ODBOR

dr Miroslav Živić, predsednik
dr Branka Petković
dr Momir Paunović
dr Milica Jovanović Krivokuća
dr Edward Petri
dr Gordana Nikčević
dr Marina Topuzović

dr Perica Vasiljević
dr Ljiljana Rakićević
dr Dubravka Milić
dr Danijela Mišić
dr Nenad Labus
dr Ljiljana Vićovac-Panić
dr Tijana Išić Denčić

NAUČNI ODBOR

dr Jelena Knežević-Vukčević, predsednik
akademik Marko Anđelković
akademik Vladimir Stevanović
akademik Milena Stevanović
akademik Radmila Petanović
dr Pavle Pavlović
dr Željko Tomanović
dr Jelena Begović
dr Olgica Nedić
dr Perica Vasiljević
dr Goran Anačkov
dr Milan Stanković
dr Nebojša Živić
dr Tomka Miljanović
dr Mirjana Mihailović

dr Duško Blagojević
dr Goran Poznanović
dr Miroslav Živić
dr Branka Petković
dr Momir Paunović
dr Milica Jovanović Krivokuća
dr Edward Petri
dr Gordana Nikčević
dr Marina Topuzović
dr Ljiljana Rakićević
dr Dubravka Milić
dr Danijela Mišić
dr Nenad Labus
dr Ljiljana Vićovac-Panić
dr Tijana Išić Denčić

Ispitivanje potencijala *Ulmus glabra* Huds. za fitostabilizaciju i fitoekstrakciju potencijalno toksičnih elemenata u obalnoj zoni reke Save

Zorana Mataruga, Milica Marković, Olga Kostić, Marija Pavlović, Miroslava Mitrović, Pavle Pavlović, Snežana Jarić

Institut za biološka istraživanja "Siniša Stanković", Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija, zorana.mataruga@ibiss.bg.ac.rs

Obalne zone su jedinstveni i dinamični sistemi koji imaju značajnu ulogu u funkcionisanju vodenih ekosistema, utičući na njihove hemijske, fizičke i biološke procese.¹ Ova područja su izložena degradaciji usled zagađenja iz tačkastih i difuznih izvora (industrija i poljoprivreda). Analiza sadržaja As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb i Zn u zemljištu i biljci (koren i list brskog bresta *Ulmus glabra* Huds.), na 10 izabranih lokaliteta u obalnoj zoni reke Save, izvršena je sa ciljem da se ispita potencijal ove vrste za akumulaciju potencijalno toksičnih elemenata.² Ispitivanja su pokazala da ova vrsta u uslovima višestrukih antropogenih pritisaka ima visok potencijal za akumulaciju ispitivanih elemenata. Utvrđen je toksičan sadržaj As (6,57 mg kg⁻¹ u korenu i 5,55 mg kg⁻¹ u listu) i Cr (14,69 mg kg⁻¹ u korenu i 5,78 mg kg⁻¹ u listu), povišen ali ne i toksičan sadržaj Cd (0,98 mg kg⁻¹ u korenu) i Ni (8,85 mg kg⁻¹ u korenu i 5,61 mg kg⁻¹ u listu), dok su sadržaji Cu, Pb i Zn bili u normalnom opsegu za biljke.² Analizom biokoncentracionog (BCF) i translokacionog (TF) faktora³, utvrđeno je da *U. glabra* ima potencijal za fitostabilizaciju As, Cd, Cr, Cu, Ni i Pb (BCF_{koren}>1, BCF_{list}<1, TF<1) i fitoekstrakciju Zn (BCF_{koren}>1, BCF_{list}>1, TF>1), što je potvrđeno visokom korelisanošću sadržaja ispitivanih elemenata u uzorcima zemljišta sa sadržajem u korenu i listu biljke. Sadržaj As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb i Zn u zemljištu, korenu i listovima *U. glabra*, ukazuje na rastući trend zagađenja obalne zone reke Save, od izvora ka ušću.

1. Pavlović, P., Mitrović, M., Đorđević, D., *et al.*, 2016, Sci. Total Environ. 540:396-409.
2. Kabata-Pendias, A., 2011, Trace Elements in Soils and Plants (4th ed.), CRC Press, Boca Raton.
3. Zayed, A., Gowthaman, S., Terry, N., 1998, J. Environ. Qual. 27:715-721.

Zahvalnica: Ovaj rad je finansiran od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, projekat OI173018 i European Communities 7th Framework Programme Funding Grant agreement no. 603629-ENV-2013-6.2.1-Globaqua.